

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

2021-07-16

Vångaskolan
Gäller från augusti 2021 till augusti 2022

Innehållsförteckning

Vångaskolan	3
Vision	3
Grundsyn	3
Lagtext	4
Centrala begrepp.....	5
Implementering av handlingsplanen.....	6
Ansvarsfördelning	6
Delaktighet och inflytande	7
Främjande och förebyggande arbete.....	8
Uppföljning av förra årets insatser.....	8
Resultat kartläggning.....	10
Analys kartläggning	16
Detta läsårs insatser mot kränkande behandling och diskriminering.....	17
Åtgärdande arbete och ärendegång vid kränkande behandling.....	19
Åtgärdande arbete och ärendegång då vuxen kränker ett barn/en elev	21
Rutiner vid nätkränkningar.....	21
Uppföljning och dokumentation	21
Presentation av trygghetsteamet.....	21
Medverkande i planen	22

Vångaskolan

Vångaskolan är belägen ungefär 2,5 mil från Norrköping, mellan Skärblacka och Finspång. Vångaskolan är en grundskola med årskurs F-6. Vi har även ett fritidshem och en öppen 10-12-årsverksamhet. Hos oss går cirka 115 elever. Grundskolans verksamhet är organiserad i två arbetslag; F-3 och 4-6 med en ansvarig pedagog för varje klass. Fritidshemmet består av drygt 60 elever i årskurs f-3. Fritidspedagoger och fritidsledare är även inkluderade under skoldagen och finns med i den vardagliga undervisningen. Den öppna 10-12-årsverksamheten pågår efter skolans slut varje dag och under lov. Personal som arbetar på fritidshemmet är inkluderade även i den pedagogiska verksamheten. Schemat är upplagt så att det är minst två vuxna i varje klass under lektionens gång.

Skolan har en hög kompetens och många professioner som arbetar tvärprofessionellt för att ge eleverna bästa möjliga förutsättningar. Skolan har en förstelärare som är med och leder kollegiet och arbetar med struktur och organisation. Försteläraren arbetar även med specialpedagogiska insatser och är en del av skolans elevhälsoteam. Skolan kommer under läsåret ha en logoped som arbetar med elever i behov av språkliga insatser.

Vision

”ALLA BARNES OCH ELEVERS FRAMGÅNG”

Vångaskolan arbetar mot en hög måluppfyllelse och att alla elever har känslan av att de lyckas, om det så handlar om kunskapsmål eller sociala relationer. Vi arbetar efter ledorden *trygghet* och *trivsel*. Detta gör vi genom att stärka elevernas självbild, vi tränar på att utveckla våra sociala färdigheter i den vardagliga interaktionen och eleverna på skolan får vara med och utforma en miljö som de trivs och mår bra i. Vi som personal arbetar aktivt mot att vara goda förebilder för eleverna. Vångaskolan har en vision som vi strävar mot.

Vångaskolan kommer under läsåret 21/22 arbeta med att upprätta en image. Vångaskolans image kommer handla om allas lika värde, kreativitet och natur. Detta kommer vi arbeta med att inkludera i hela verksamheten.

Grundsyn

- Vångaskolan arbetar med att främja jämställdhet och allas lika värde.
- Vi arbetar främjande och förebyggande mot kränkningar och diskriminering och agerar direkt när någon upplever sig utsatt.

- Elever och vårdnadshavare ska känna sig välkomna till skolan och att personal bemöter dem på ett trevligt sätt.
- Vi följer skollagens värdegrund och arbetar med ett demokratiskt synsätt som stödjer de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen.
- Vångaskolan ska ha en arbetsmiljö som präglas av tillit, goda relationer och ett tillåtande klimat.

Lagtext

Likabehandlingsarbetet regleras främst i två regelverk. Regler om åtgärder mot diskriminering finns i 3 kapitlet diskrimineringslagen. Diskrimineringslagen kräver att skolan har skriftlig dokumentation som årligen upprättas. Skollagen är det lagutrymme som beskriver skolans och huvudmannens ansvar att agera mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §).

Skollagen (2010:800) 6 kap. 10-11§

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor. Detta görs genom blanketten ”anmälan om kränkande behandling eller diskriminering”. Då rektor får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska rektor anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Vidare lagar, konventioner och förordningar som ligger till grund för handlingsplanen är arbetsmiljölagen, europakonventionen artikel 14, regeringsformen 1 kap 2§, brottsbalken, socialtjänstlagen 14 kap 1 §, barnkonventionen och sedan januari 2020 även lagen om FN:s konvention om barns rättigheter.

Skolan har som uppdrag att implementera skollagens värdegrund i det vardagliga arbetet. Detta innebär att verksamheten ska genomsyras av en demokratisk grundsyn, följa och upprätthålla mänskliga rättigheter och barnens rättigheter.

Centrala begrepp

Likabehandling innebär att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter.

Diskriminering

Att diskriminera någon innebär att en person missgynnas eller kränks i samband med någon av de lagstadgade diskrimineringsgrunderna.

Dessa grunder är:

1. Kön – vilket kön personen definierar sig som. Inkluderar även då en person planerar att ändra sin könstillhörighet eller har ändrat sin könstillhörighet.
2. Könsoverskridande uttryck – att genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det biologiska.
3. Etnisk tillhörighet – nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
4. Funktionsnedsättning – varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.
5. Sexuell läggning – exempelvis homosexualitet, bisexualitet eller heterosexualitet.
6. Religion eller annan trosuppfattning – uppfattningar som har samband med religiös åskådning. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.
7. Ålder – uppnådd levnadslängd. Gäller inte åldersanpassade aktiviteter i skola, förskola, fritidshem eller på fritidsgård

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och har samband med de 7 diskrimineringsgrunderna som nämnts ovan. *Sexuella trakasserier* är i sin tur ett uppträdande av sexuell natur som kränker en individs värdighet.

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet. Det är den som upplever sig utsatt som definierar om det varit en kränkning eller inte. Vuxna får inte själva göra en bedömning om ett barn eller en elev upplever sig kränkt.

Mobbning är när någon blir utsatt för upprepade kränkningar under en tidsperiod och att det råder en obalans i makt mellan den som utsätter och den som blir utsatt.

Med *elev* menas den som utbildas eller söker till annan utbildning än förskola.

Med begreppet *barn* menas den som deltar i, eller söker till, förskolan.

Den som är *huvudman* för skollagsreglerad verksamhet är den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter.

Implementering av handlingsplanen

Alla som arbetar på skolan, elever, barn och vårdnadshavare ska ha kännedom om handlingsplanen mot kränkande behandling och diskriminering. All personal på skolan ska följa handlingsplanen och ha ansvar för att trygghetsarbetet hålls igång dagligen.

Barn och Elever

Barn och elever på skolan får kunskap om handlingsplanen vid läsårets början. Alla elever får göras delaktiga i att tycka till om hur en trygg och trivsamt skolmiljö ska vara. Pedagoger ansvarar för att hålla igång värdegrunden i det dagliga arbetet och trygghetsteamet ansvarar för att eleverna får en broschyr av handlingsplanen. Broschyren kommer också finnas tillgänglig i skolans gemensamma lokaler.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavare får del av en förenklad version via epost från mentorer. Det kommer även inkluderas instruktioner på hur de kan ta del av hela handlingsplanen. Handlingsplanen finns tillgänglig på hemsidan via norrköping.se.

Personal

Rektor och kurator ansvarar för att personal får vetskap om handlingsplanen i början av läsåret. Rektor ansvarar för att det finns utrymme på arbetslagsträffar för att diskutera trygghetsarbetet, medan personal ansvarar för att trygghet och värdegrundsfrågor diskuteras i det dagliga arbetet, och på så sätt kommer tillbaka till eleverna.

Ansvarsfördelning

All personal på enheten har ansvar för alla barn och elever i verksamheten, oavsett befattning eller arbetsuppgifter. All personal har ansvar för att värdegrund, trygghetsarbete och ordningsregler implementeras i verksamheten så att barn och elever i sin tur har möjlighet att ta ansvar och följa regler och riktlinjer som finns.

All personal på enheten ansvarar även för att dokumentera händelser av kränkande behandling eller diskriminering, samt att informera vårdnadshavare.

Trygghetsteamet på skolan har ansvar att följa upp och utvärdera det förebyggande och främjande arbetet, samt att utarbeta handlingsplanen för kränkande behandling och diskriminering. Handlingsplanen ska upprättas och utvärderas varje läsår. Trygghetsteamet arbetar med att följa upp och utreda händelser av kränkande behandling och diskriminering utifrån beslut från elevhälsoteamet.

Det yttersta ansvaret för trygghetsarbetet ligger på skolans rektor. Rektor ska alltid delges information om barn, elever eller vårdnadshavare upplever att det skett kränkande behandling eller diskriminering i verksamheten. Detta görs genom blanketten anmälan om kränkande behandling och diskriminering som skickas till rektor och huvudman.

Delaktighet och inflytande

En viktig del i trygghetsarbetet är att elever och barn görs delaktiga och har möjlighet att själva påverka hur deras arbetsmiljö ska se ut. I början av varje läsår ansvarar trygghetsteamet för att göra en rundvandring till alla klasser på skolan och prata om trygghetsarbete. Vid denna rundvandring får eleverna utrymme att själva berätta vad de tycker att en trygg skola är och ge förslag på hur trygghetsarbetet ska utformas. Det görs även enkäter varje läsår där elever har möjlighet att berätta vilka platser de upplever som otrygga på skolan.

Elever görs delaktiga genom kamratstödjarträffar, elevforum, fokusgrupper och enkäter. Representanter från varje klass får ansvar att föra vidare klassens förslag och åsikter.

Personal på skolan är delaktiga i trygghetsarbetet genom samverkan med trygghetsteamet. Forum för att diskutera trygghetsarbetet är kollegiemöten som sker varje måndag, samt arbetsplatsträffa som sker regelbundet under läsåret. Trygghetsteamet består av representanter från varje arbetslag, som i sin tur ansvarar för att delge information till respektive arbetslag och föra fram förslag och åsikter till trygghetsteamet.

Vårdnadshavares forum för diskussion kring trygghetsarbetet sker främst vid föräldramöten då personal på skolan samt representanter från trygghetsteamet närvarar. Synpunkter eller förslag på vidare utveckling av trygghetsarbetet kan även föras fram vid utvecklingssamtal.

Främjande och förebyggande arbete

På Vångaskolan arbetar vi främjande och förebyggande för en trygg och trivsamt skolmiljö för alla. Detta gör vi genom att ha en gemensam grundsyn och tydliga ordningsregler som alla håller efter. Personalen på skolan arbetar aktivt med värdegrund tillsammans med eleverna. Detta innebär att vi implementerar diskussioner kring normer och värderingar i vardagen och i den pedagogiska verksamheten. Vångaskolan följer skollagen och läroplanen som understryker att verksamheten ska ha en demokratisk grund och värna om alla människors lika värde. Ett förebyggande arbete förs av all personal på skolan där vi aktivt arbetar för att avvärja risker för kränkningar och diskrimineringar.

Främjande arbete

Det främjande arbetet är den första byggstenen i trygghetsarbetet på skolan. Det består främst av värdegrundsarbete hos personal och elever. På personalnivå arbetar vi kontinuerligt med att diskutera hur vi kan arbeta med normer och värderingar i det dagliga. Vi arbetar speciellt mot att främja människors lika värde, att ifrågasätta normer samtidigt som vi bibehåller elevernas åsikt- och yttrandefrihet. Alla vuxna ska vara goda förebilder för de barn och elever vi möter.

Förebyggande arbete

Att ha ett förebyggande arbete innebär att avvärja risker för kränkningar och diskrimineringar. För att göra detta måste all personal dels vara medveten om hur kränkningar kan komma att uppstå samt vart och i vilka situationer det oftast uppstår kränkande behandlingar. För att kartlägga detta krävs att skolan utformar ett upptäckande arbete. Detta görs genom att eleverna får medverka i ett flertal undersökningar och kartläggningar med syfte att få elevernas perspektiv och åsikter. Denna handlingsplan utgår från läsåret 20/21 och de kartläggningar som genomfördes då. Vidare förebyggande arbete sker genom de ordningsregler som ska delges eleverna vis läsårsstart samt göras synliga i de allmänna utrymmena.

Uppföljning av förra årets insatser

Detta är uppföljningen av förra årets insatser enligt planen mot kränkande behandling och diskriminering.

**Systematiskt arbeta med normer och värderingar under kollegiemöten.
Systematiskt följa upp och förbättra arbetet med värdegrund i den vardagliga verksamheten.**

Under läsåret har vi implementerat mer diskussioner kring normer och värderingar. Förstelärare på skolan har arbetat systematiskt med det professionella

ledarskapet och framgångsrik undervisning. Detta arbete har mynnat ut i fler dialoger kring normer och värderingar. Vidare arbete kommer göras.

Gemensamma ordningsregler som skapas tillsammans med eleverna.

Skolans ordningsregler är desamma som tidigare läsår. Få elever upplevs ha kunskap kring att skolan har ordningsregler. Vidare arbete krävs.

Vänskapsdagen

Vänskapsdagen 20/21 anordnades av trygghetsteamet och var en positiv dag med aktiviteter gemenskap över klassgränserna. Ett kreativt arbete utformades för att sättas upp i entrén och fungera som ett verktyg för att bibehålla känslan av vänskapsdagen. Vänskapsdagen ska fortsätta enligt tradition.

FN-dagen

FN dagen genomfördes inte som en skolgemensam dag med aktiviteter, utan det skedde klassvis till följd av pågående pandemi.

Barnkonventionen

Samtal kring barnkonventionen har skett klassvis, inte som ett skolgemensamt tema.

Gemensamma aktiviteter/Friluftsdagar

Skolan har trots pandemi lyckats ha flera aktiviteter och friluftsdagar utifrån rådande restriktioner. I slutet av läsåret fick mellanstadiet och de nya fyorna lära känna varandra under en friluftsdag. I höst kommer de också starta upp med en liknande aktivitet. Lågstadiet har också haft gemensamma dagar utomhus.

Rastvärdar ute alla raster

Skolan har haft ett täckande rastvärdsschema. Det har i kartläggningen under läsåret framkommit att det finns mycket otrygga platser med liten vuxennärvaro. Trygghetsteamet har utifrån detta försökt ordna upp sträckor som rastvärdarna ska röra sig på för att täcka fler platser. Detta har fungerat vissa raster och då gett resultat. Det behövs fortsatt arbete med detta för att trygga upp rasterna.

Rastaktiviteter

Fritidshemmet har ansvar för rastaktiviteter och det har fungerat bra under detta läsår.

Trygghetsenkäter och skolgårdsenkäter

Det har genomförts sammanlagt tre enkäter på skolan från olika instanser. Skolan har själva haft en trygghetsvandring med kamratstödjarna och fokusgrupper med slumpvis utvalda elever från alla årskurser.

Elevforum och kamratstödjarträffar.

Elevforum och kamratstödjarträffar har skett enligt schema.

Föreläsningar med Novahuset angående sexuella trakasserier och kränkningar över nätet

Skolan har haft en föreläsning för personal från Novahuset under höstterminen. Det erbjöds även en föreläsning för vårdnadshavare. Detta var väldigt uppskattat och kompetenshöjande.

Tydliggöra rutiner kring ärenden till elevhälsan

Detta läsår har vi haft en strukturerad rutin och ärendegång till elevhälsan. Det har gett en bra effekt och vi har kunnat upptäcka behov tidigare än förut. Detta kommer fortsätta arbetas med då vi fortfarande ser ett behov av tydliggörande kring rutiner.

Tydliggöra rutiner/strukturer i klassrum och skolan.

Varje mentor ansvarar för en rutin i klassrummet. Detta kan arbetas vidare på så att personal gör likadant och därmed skapa en likvärdig skola.

Vi har under läsårets gång även haft en temalektion utifrån allas lika värde som trygghetsteamet höll i. Där diskuterade vi allas olikheter och lyfte fram offentliga personer med funktionsvariationer. Eleverna fick sedan testa på att lösa olika aktiviteter med olika typer av funktionsnedsättningar.

Resultat kartläggning

Under läsåret 20/21 har skolan genomfört enkätundersökningar både höstterminen och vårterminen. Vi har även kartlagt elevernas situation och upplevelse genom regelbundna fokusgrupper och via kamratstödjarnas trygghetsvandring. Då skolan även blivit mer noggranna med att anmäla upplevelser av kränkande behandling så kan vi på ett annat sätt kartlägga situationen på skolan.

Enkäter

Nedan följer frågorna som ställts på trygghetsenkäterna för höstterminen 2020. Resultat presenteras genom stapeldiagram i slutet. För mer detaljerade resultat se bilaga 1.

1. Trivs du i din klass?
2. Finns det någon elev i din klass som ofta är ensam?
3. Finns det någon elev i din klass som ofta blir utsatt av andra?
4. Finns det någon elev i din klass som ofta utsätter andra?
5. Har du något att göra på rasterna?
6. Känner du dig trygg på vägen till och från skolan?
7. På min skola får alla elever se ut och vara som man vill utan att bli retad/ Jag får vara den jag vill.
8. Finns det platser i skolan där du känner dig otrygg?
9. Har du någon vuxen på skolan som du tycker om?
10. Finns det någon vuxen på skolan som du känner bryr sig om dig?

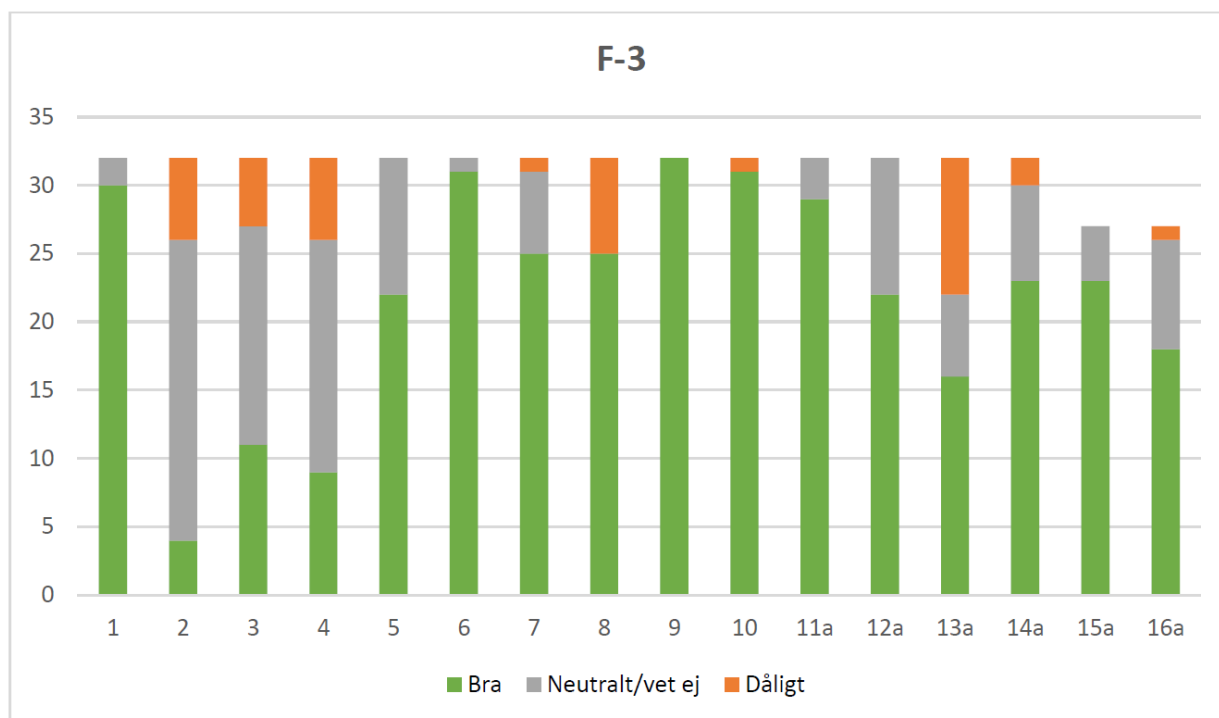
F-3 specifika frågor:

- 11a. Har du något att vara med i skolan om du vill?
- 12a. Får du hjälp av de vuxna på skolan om någon är dum mot dig?
- 13a. Har någon elev varit dum mot dig denna termin?
- 14a. Har du varit dum mot någon annan elev denna termin?
- 15a. Trivs du på fritidshemmet?
- 16a. Får du hjälp av de vuxna på fritidshemmet om någon är dum mot dig?

Stapeldiagram F-3

Detta diagram redovisar svaren från de gemensamma frågorna 1-10 samt F-3 specifika frågor.

Svaren har kategoriserats utifrån ”Bra” resultat (eftersträvansvärda svar, exempelvis Ja på frågan ”trivs du i din klass”), ”neutrala” eller vet ej svar, samt ”Dåligt” resultat (icke önskvärda svar, exempelvis Nej på frågan ”trivs du i din klass”).

4-6 specifika frågor:

11b. Trivs du i din skola?

12b. Har du under denna termin blivit kränkt/utsatt av en vuxen som arbetar i din skola?

13b. Har du stannat hemma någon gång denna termin på grund av att någon behandlat dig illa i skolan?

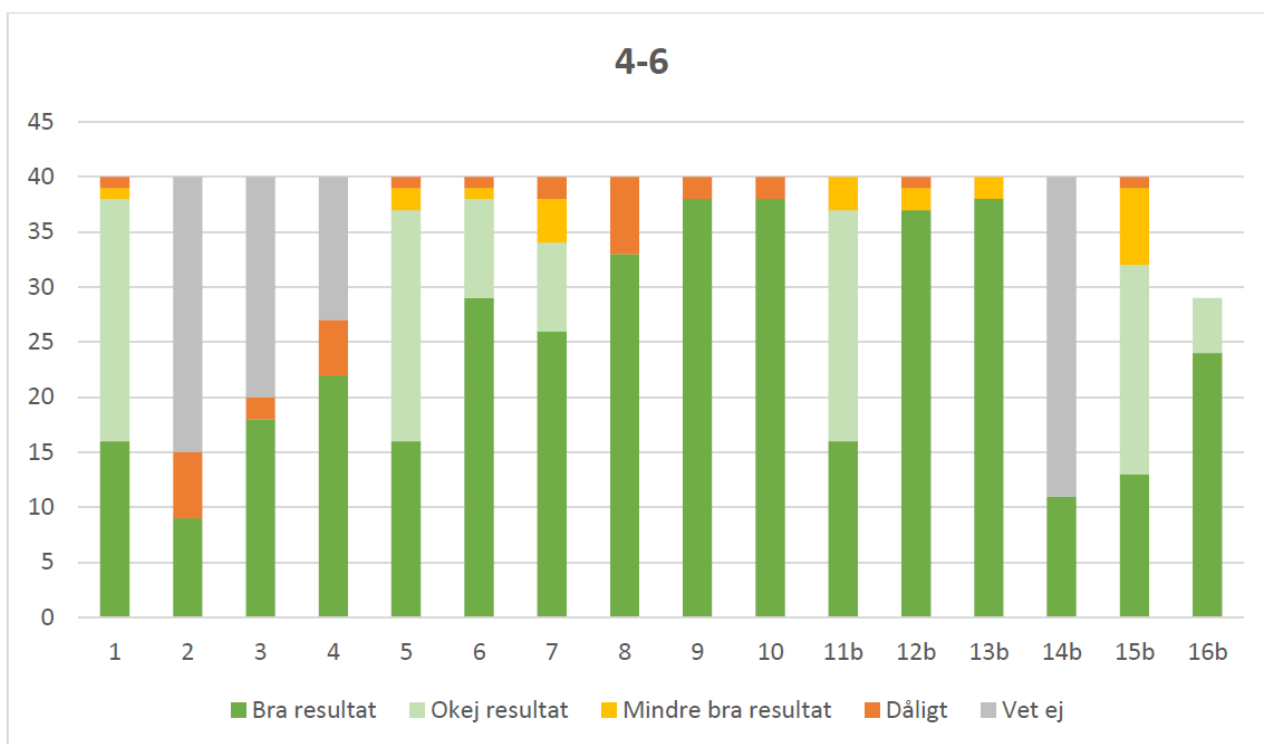
14b. Förekommer det diskriminering på din skola?

15b. Finns det vuxna som lyssnar på dig på din skola?

16b. Trivs du på 10-12an?

Stapeldiagram 4-6

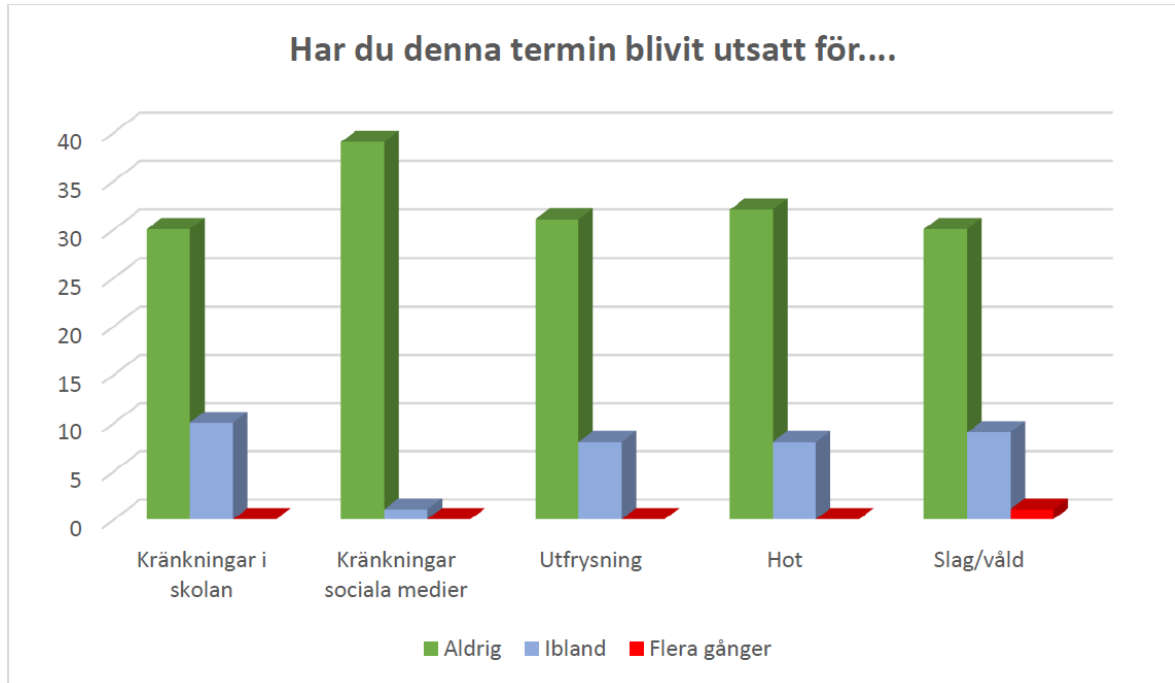
Detta diagram redovisar svaren på de gemensamma frågorna 1-10 samt 4-6 specifika frågor 11-16.

Mellanstadiets svarsalternativ är i skala 1-4 (alltid, oftast, ibland, sällan). På vissa frågor kunde eleverna endast svara ja eller nej. Resultaten har i diagrammet kategoriserats utifrån eftersträvansvärda (bra) resultat till dåliga resultat. Vidare frågor som ställdes till 4-6 redovisas i diagrammet nedan.

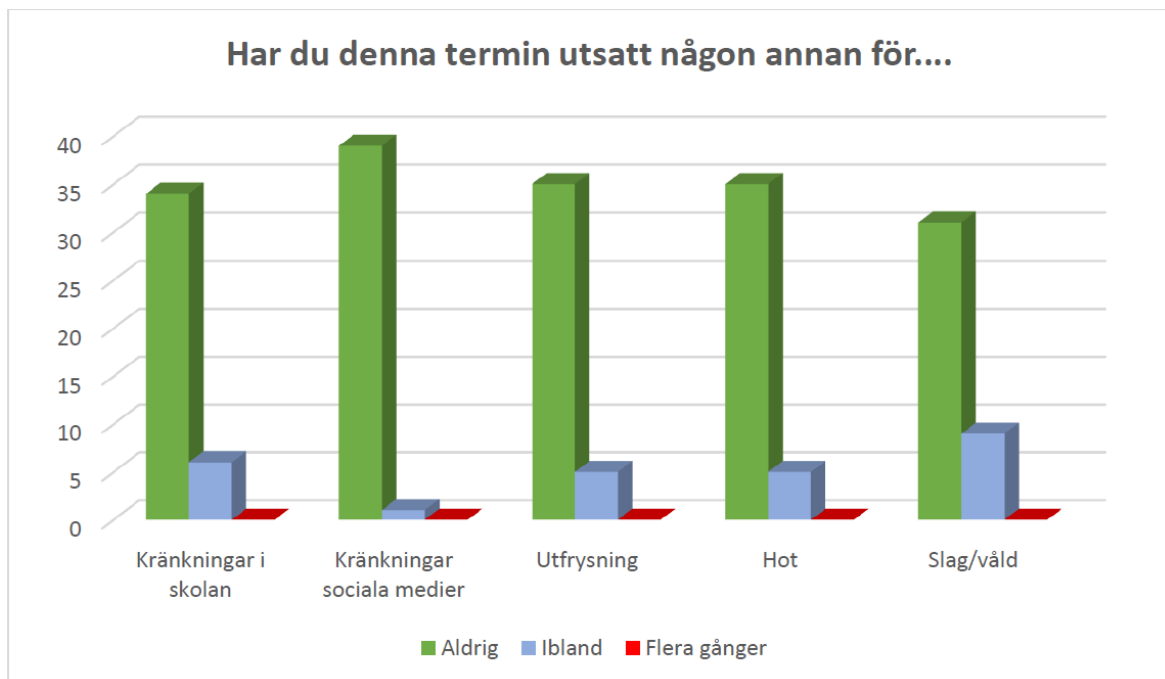
1. Har du denna termin blivit utsatt för...

a. kränkningar i skolan:	d. Hot
b. Kränkningar sociala medier	e. Slag/våld
c. Utfrysning	

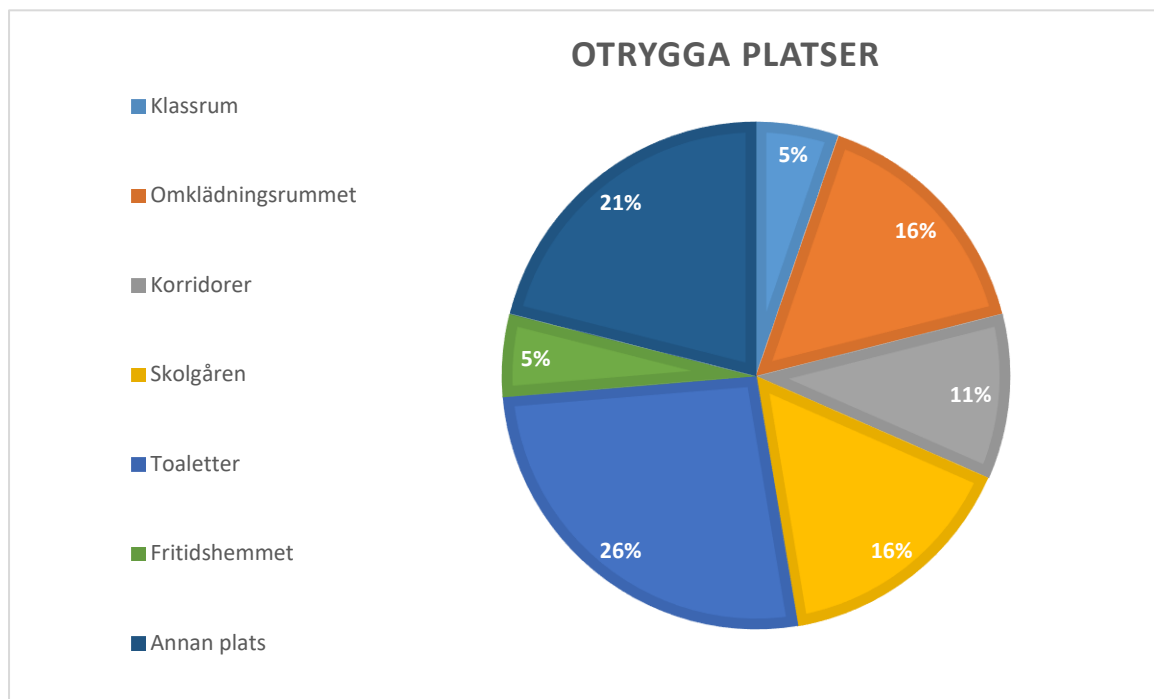
2. Har du denna termin utsatt någon annan för...

a. Kränkningar i skolan	d. Hot
b. Kränkningar sociala medier	e. Slag/våld
c. Utfrysning	

Otrygga platser

Enkäterna visar även på elevernas upplevelser av otrygga platser. Totalt 14 elever på skolan svarade att det finns platser som de upplever otrygga.

Svar på andra platser är skateparken, grinden och ett grupprum på fritidshemmet.

Trygghetsvandring

Under vårterminen genomfördes en trygghetsvandring på skolgården tillsammans med kamratstödarna. Kamratstödarna identifierade flera platser som upplevdes otrygga. Utifrån detta ordnade trygghetsteamet en karta över skolgården där områdena blev färgmarkerade med grönt, orange och rött.

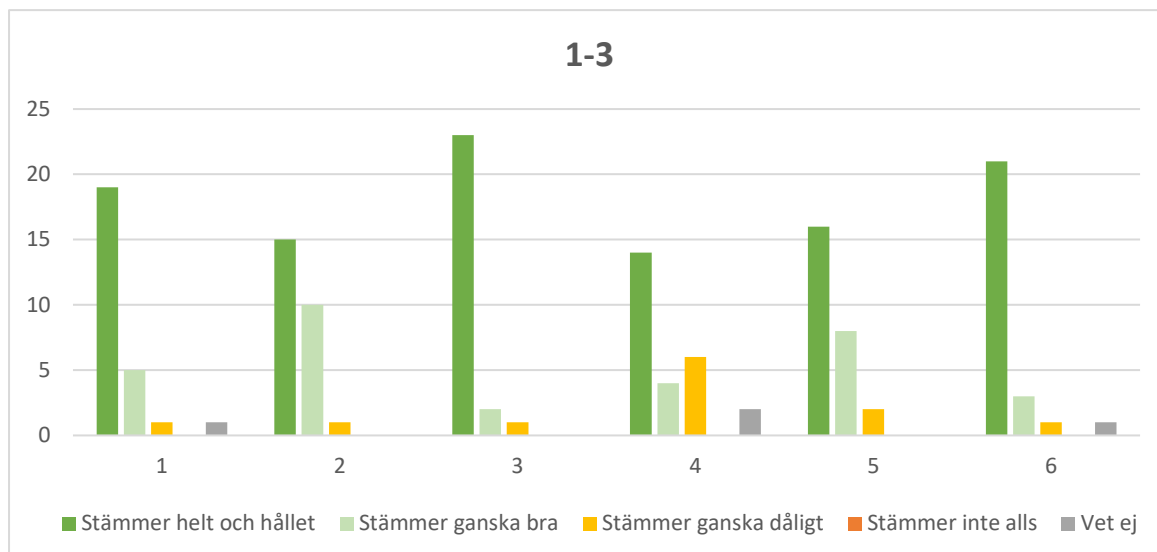
De områden som markerats röda var de områden som kamratstödarna identifierade som mest otrygga. Det är också de platser som är dolda, inte tillhör skolgården alls eller bra områden att gömma sig på när man är ledsen. Dessa platser är viktiga att vuxna har ett öga på.

De orangea är områden som eleverna önskar har mer vuxennärvaro och där de ofta blir konflikter, exempelvis vid gungorna.

Vårterminens enkäter

Vidare under vårterminen genomfördes ytterligare enkätundersökningar. Detta är resultatet på trygghetsdelen.

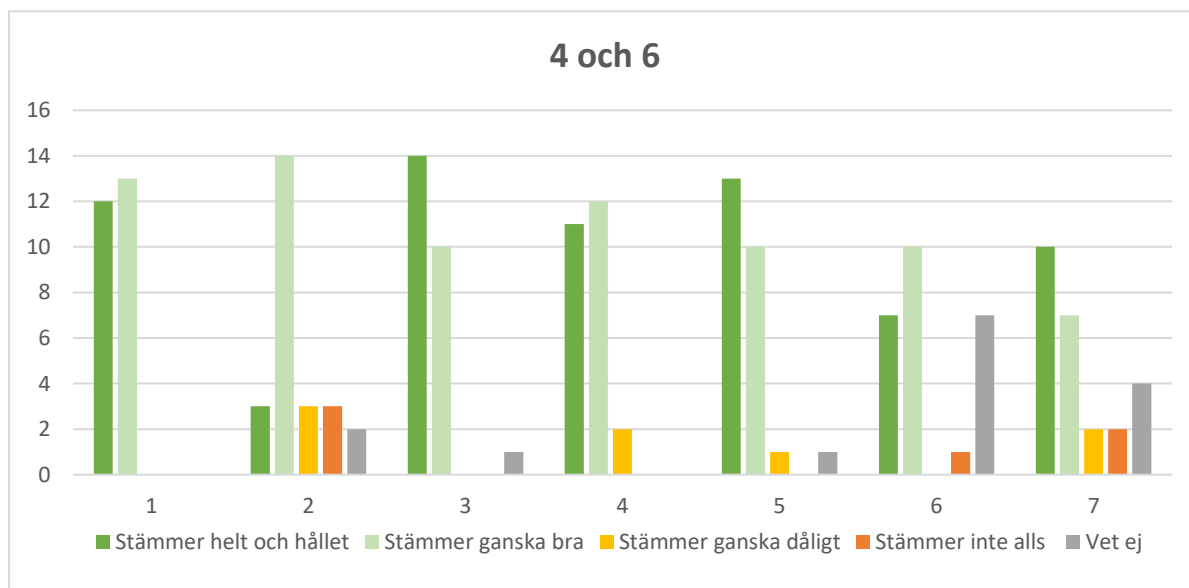
Lågstadiet del har besvarats av elever i årskurs 1, 2 och 3.

Frågor

1. Jag trivs i skolan 2. Jag känner mig trygg i skolan 3. Jag har någon kompis att vara med i skolan 4. De vuxna i skolan reagerar om de får reda på att någon varit elak	5. I min skola är vi snälla mot varandra 6. I min skola pratar vi om att alla barn ska behandlas lika.

Mellanstadiet del har besvarats av elever i årskurs 4 och 6.

Frågor:

1. Jag känner mig trygg i skolan
2. De vuxna i skolan reagerar om de får reda på att någon varit elak mot en elev
3. Jag känner att jag duger som jag är
4. I min skola respekterar vi varandra
5. I min skola pratar vi om mänskliga rättigheter
6. I min skola pratar vi om jämställdhet mellan könen.
7. Mina lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar.

Fokusgrupper

Under detta läsår har skolan även inlett fokusgrupper med slumpartade elever i varje årskurs. Fokusgrupperna har fått möjlighet att lyfta vad de tycker fungerar bra i skolan och vad som kan bli bättre. Under fokusgrupperna har skolan använt svaren på enkäterna som underlag och ställt följdfrågor utifrån resultaten. Fokusgrupperna har kunnat ge oss en djupare förståelse för resultaten samt ge oss möjlighet att följa upp våra insatser och se om de gett effekt.

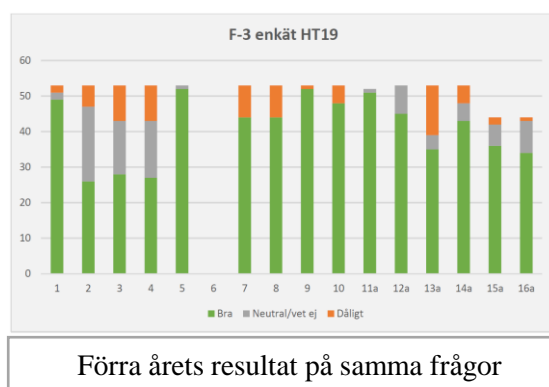
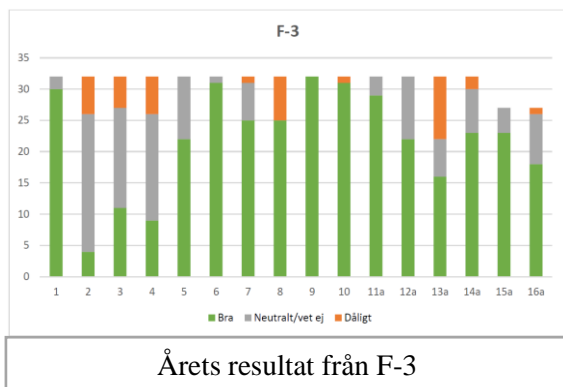
Fokusgrupperna har bland annat gett oss en djupare förståelse i de otrygga platserna. Många elever på lågstadiet svarade att de upplever toaletterna som otrygga platser. Fokusgrupperna beskriver att detta beror på att en elev tidigare blivit inlåst på en toalett, att det ibland är elever som drar i handtagen samt att det fort blir ohygieniskt trots regelbunden städning.

Vidare har fokusgrupperna hjälpt oss att förstå situationerna på rasterna. Utifrån trygghetsvandringen sattes det in nya rutiner för rastvärdarna som fokusgrupperna har bekräftat fungerar, dock behövs det mer arbete kring att säkra upp vuxennärvaro vid alla otrygga platser på skolgården.

Analys kartläggning

Jämförelse med förra läsårets undersökningar och hur F-3 svarat visar på att vi fått ett lägre resultat på frågorna 2-4 samt 13. På vissa frågor har vi fått mindre dåliga resultat men istället fått mer svar på vet ej. Generellt har de rena negativa resultatet minskat över de flesta områden. Lågstadiets resultat på kartläggningen visar på flera områden som har förbättringspotential.

Många av svaren på frågan ”finns det någon i din klass som ofta är ensam/utsatt/utsätter andra” visar på att majoriteten svarar ”vet ej”. Det finns även ett stort antal negativa resultat. Detta ser vi som ett område som kan förbättras genom att uppmärksamma mer hur eleverna i klassen har det, prata mer om att se varandra och hur vi är mot varandra. Jämförelse med förra årets resultat så kan vi se att det var mer positiva svar förra året än i år. Vi kan hjälpa eleverna genom att ge dem verktyg för hur de ska bemöta andra som är ensamma, ledsna eller vad de kan göra när någon blir utsatt. Vi kan också se att eleverna på lågstadiet har vuxna på skolan som de trivs med och tycker om. Däremot finns det förbättringspotential i hur eleverna uppfattar att de vuxna hjälper till när de behöver det, och att många elever svarat att de någon gång under höstterminen blivit utsatt

Ett stort arbete vi behöver fokusera på är att en del elever upplever att de vuxna inte reagerar eller hjälper till när någon blir illa behandlad.

Kartläggningen från 4-6 visar också på förbättringsområden, Även 4-6 har övervägande dåliga resultat på frågorna 2-4. Då det förra läsåret endast var en elev som svarat på enkäten från mellanstadiet så kommer vi ej kunna jämföra med tidigare läsåret. Mellanstadiet har ett lågt resultat på frågan om det sker diskriminering på skolan. Det är ett fåtal som svarat nej och majoriteten har svarat vet ej. Detta visar på att diskrimineringsgrunderna är ett område vi behöver prata mer om samt hur vi kan upptäcka om någon blir diskriminerad.

Detta läsårs insatser mot kränkande behandling och diskriminering

Främjande insatser

Normkritiskt förhållningssätt

Under läsåret 21/22 kommer personalen arbeta vidare med att hålla ett normkritiskt förhållningssätt. Vi ämnar bjuda in till en föreläsning utifrån ett HBTQI perspektiv och ska vidare arbeta med våra egna normer och fördomar utifrån kollegiala diskussioner.

Hos eleverna kommer vi ordna fler tillfällen med uppgifter utifrån normkritik och ha diskussionsgrupper i samband med annan undervisning.

Planering: Föreläsning utifrån HBTQI ska bokas in. THT ska ordna med diskussionsuppgifter och material utifrån normkritik.

Gemensamma ordningsregler som förankras hos personal och elever

Skolan har ordningsregler som varit väl utarbetade och förankrade hos personal. Däremot har det inte varit lika väl förankrat hos elever. Detta år kommer vi satsa på att först göra en genomgång av ordningsreglerna med eleverna, sen sikta på att ha dem synliga.

Planering: THT går igenom ordningsreglerna med eleverna under tiden vi har rundvandring.

Vänskapsdagen

Vångaskolans vänskapsdag anordnas av trygghetsteamet med syfte att skapa en gemenskap över klassgränserna och att ge eleverna möjlighet att få samarbeta med varandra på ett lekfullt sätt. Målet för i år är att hålla i den positiva känslan som skapas under själva vänskapsdagen för en mer långsiktig insats.

Planering: Vänskapsdagen sker i början av september och kommer utvärderas under höstterminen. Eleverna får delta i utvärderingen klassvis genom mentor.

FN-dagen

Under FN-dagen skapas utrymme för kreativt skapande över klassgränserna med syfte att lyfta barns rättigheter i världen och diskrimineringsgrunderna.

Barnkonventionen

Barnkonventionen diskuteras i relation till FN-dagen för att lyfta barns rättigheter.

Gemensamma aktiviteter/Friluftsdagar

Gemensamma aktiviteter planeras inom arbetslagen och kommer hållas i den mån som går utifrån kommunens restriktioner under rådande pandemi.

Image

Skolan arbetar med att etablera en image utifrån våra styrkor som ska präglade verksamheten. Vi arbetar med allas lika värde, natur och skapande.

Förebyggande insatser

Rastvärdar ute alla raster

Rastvärdsschema kommer fortsätta att finnas för kommande läsår.

Planering: Nytt schema upprättas i augusti. THT kommer utvärdera tidigare områdeskarta för värdarna.

Rastaktiviteter

Personal från fritidshemmet har ansvarat för att anordna rastaktiviteter under förmiddagsrasten och lunchrasten. Detta upplevs positivt både från personal och elever och kommer fortgå under kommande läsår.

Planering: Fritidshemmet har fortsatt ansvar över rastaktiviteterna. Mentorerna i åk F-3 ansvarar för att meddela elever vilka aktiviteter som erbjuds under rasten.

Trygghetsenkäter och trygghetsvandringar

Trygghetsenkäter skickas ut centralt från utbildningskontoret. Trygghetsteamet på skolan ansvarar för att genomföra trygghetsvandringar med syfte att upptäcka risker. Utifrån vad undersökningen visar kan fler förebyggande insatser komma att startas under läsårets gång.

Planering: Trygghetsvandring planeras in till mitten av höstterminen.

Elevforum och kamratstödjarträffar.

Ansvariga för dessa träffar är personal från fritidshemmet. Syftet är att öka delaktighet och inflytande hos elever så att de har möjlighet att själva påverka sin arbetsmiljö.

Föreläsningar med Novahuset angående sexuella trakasserier och kränkningar över nätet

Har upplevts positivt av elever tidigare år och ska fortlöpa även detta läsår. Elever i årskurs 6 ska bli erbjudna en föreläsning.

Tydliggöra rutiner kring ärenden till elevhälsan

Vi kommer vidare förbättra ärendegången till elevhälsan. En tydlig rutin kring anmälan till rektor ska förstärka elevernas rätt till elevhälsa och stöd.

Tydliggöra rutiner/strukturer i klassrum och skolan.

Detta kommer beröras i skolans arbete med likvärdig undervisning.

Åtgärdande arbete och ärendegång vid kränkande behandling

När personal på skolan får kännedom om att en elev eller ett barn upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling så ligger det i all personals ansvar att agera direkt. Det är viktigt att eleven upplever att vuxna tar hand om det som hänt och reder i situationen.

Personal som får vetskap om att en kränkning eller diskriminering har skett ansvarar för att informera vårdnadshavare om händelsen samt att dokumentera

händelsen i en anmälan om kränkande behandling som automatiskt skickas till rektor och kurator.

Rektor ansvarar för att göra en bedömning om det krävs vidare utredning av händelsen, samt att insatser är tillräckliga för situationen. Rektor och kurator har gemensamt ansvar för att se över kränkningar och delegera ärenden till trygghetsteamet när behov finns.

Det är av högsta vikt att all personal reagerar på händelser av kränkande behandling. Det yttersta ansvaret för dokumentation och kontakt med vårdnadshavare ligger i första hand på den personal som ser händelsen äga rum, i andra hand den personal som har det yttersta ansvaret för stunden (vid raster är det rastvärdar, i klassrummet är det den ansvariga pedagogen). Ingen får fransäga sig ansvaret att genomföra dessa åtgärder, det är heller inte möjligt att prioritera bort. Dessa åtgärder är lagstiftade i skollagen.

Åtgärder vid kränkande behandling och diskriminering.

1. Samtal med berörda elever sker vid alla typer av konflikter, diskriminering eller kränkningar. Det är viktigt att ingen skuldbeläggs utan syftet är att få fram den enskilda elevens upplevelse.
2. Målet med samtalen är att få eleverna att själva komma fram till vad de kan göra istället för det som hände nu, därmed ska personalen inte rikta samtalet mot vem som gjort vad, utan vad de kan göra nästa gång för att det inte ska ske igen. Vid upprepade kränkningar kan en medling mellan eleverna upprättas där de tillsammans med en vuxen kommer fram till en plan över hur de ska vara mot varandra för att undvika fler konflikter.
3. Samtalen dokumenteras i en anmälan om kränkande behandling eller diskriminering och återkopplas till vårdnadshavare.
4. Vid större händelser och kränkningar ska insatser utföras och dokumenteras. Insatser görs med fördel på alla nivåer av individ, grupp och organisation. Nyckeln till att minska kränkande behandling är ett kontinuerligt förebyggande och främjande arbete.
5. Vid större händelser och kränkningar beslutar rektor tillsammans med kurator om det är läge för fördjupade utredningar, vilket genomförs av trygghetsteamet.
6. När en elev upprepade gånger utsatt andra så ska det hållas ett möte med vårdnadshavare och eleven.
7. Uppföljning sker i alla lägen av personal som genomfört samtalen.

Åtgärdande arbete och ärendegång då vuxen kränker ett barn/en elev

När vuxna eller personal får kännedom om att en elev upplever sig ha blivit kränkt eller diskriminerad av en vuxen på enheten är det rektorns ansvar att vidta åtgärder. Det är i alla vuxnas ansvar att föra vidare informationen till rektor på enheten.

1. Vid kränkning eller diskriminering av vuxen ska rektorn föra samtal med den anställda samt de vårdnadshavare som berörs. Anmälan om kränkande behandling eller diskriminering skrivs och skickas till huvudman.
2. Rektor ansvarar för att någon personal samtalar med eleven/eleverna de berör.
3. Personalkontoret kopplas in för att vidta nödvändiga åtgärder.

Rutiner vid nätkränkningar

Vid kännedom om kränkande behandling på nätet förs i regel samma ärendegång som vid fysiska kränkningar.

1. Personal som får kännedom om kränkningarna kontaktar vårdnadshavare och fyller i en anmälan om kränkande behandling.
2. Samtal med de berörda eleverna förs.
3. Insatser genomförs på individ, grupp och eventuellt organisationsnivå.
4. Rektor beslutar om eventuell fördjupande utredning.
5. Uppföljning med berörda elever genomförs. Uppföljning ska ske inom en vecka efter inledande samtal, sedan en vecka efter genomförd insats.

Uppföljning och dokumentation

Inledande händelserapport sker via en anmälan om kränkande behandling eller diskriminering. I anmälan ska det dokumenteras vilka insatser som genomförs, samt vad som framkommer i samtalen med berörda elever alternativt personal. Insatser genomförs och dokumenteras. Uppföljning sker av samma personal som genomfört samtalen med eleverna. Initialt sker det inom en vecka från inledande samtal. Uppföljning bör även ske efter insatserna genomförts.

Presentation av trygghetsteamet

Vångaskolans trygghetsteam består av representanter från alla arbetslag.

Sally Rindebratt – Kurator

Nina Eriksson – lärare åk. 1-3

Daniel Sydhammar – Lärarassistent och fritidsledare 10-12 års verksamhet.

Lotta Öberg Claesson – Fritidspedagog fritidshemmet

Medverkande i planen

Planen upprättas varje läsår. Det yttersta ansvaret för att planen upprättas ligger på kurator och rektor.

Denna handlingsplan har upprättats av kurator.
Handlingsplanen utvärderas i slutet av läsåret.

Susanne Söderlund, rektor
Susanne.soderlund@norrkoping.se

Sally Rindebratt, kurator
sally.rindebratt@norrkoping.se

Bilaga. Fullständiga svar från enkätundersökning.

Sammanställning av trygghetsenkäter utförda av UBK under höstterminen 2020:

1. Trivs du i din klass?

F-3: 30 svarar Ja, 2 svarar ibland, 0 svarar nej.

4-6: 16 svarar Alltid, 22 svarar oftast, 1 svarar sällan, 1 svarar Aldrig.

2. Finns det någon elev i din klass som ofta är ensam?

F-3: 6 svarar Ja, 4 svarar Nej, 22 svarar Vet inte.

4-6: 6 svarar Ja, 9 svarar Nej, 25 svarar Vet inte.

3. Finns det någon elev i din klass som ofta blir utsatt av andra?

F-3: 5 svarar ja, 11 svarar nej, 16 svarar vet inte.

4-6: 2 svarar ja, 18 svarar nej, 20 svarar vet inte.

4. Finns det någon elev i din klass som ofta utsätter andra?

F-3: 6 svarar ja, 9 svarar nej, 17 svarar vet inte.

4-6: 5 svarar ja, 22 svarar nej, 13 svarar vet inte.

5. Har du något att göra på rasterna?

F-3: 22 svarar ja, 10 svarar ibland, 0 svarar nej.

4-6: 16 svarar alltid, 21 svarar oftast, 2 svarar sällan, 1 svarar aldrig.

6. Känner du dig trygg på vägen till och från skolan?

F-3: 31 svarar ja, 1 svarar ibland, 0 svarar nej.

4-6: 29 svarar alltid, 9 svarar oftast, 1 svarar sällan, 1 svarar aldrig.

7. På min skola får alla elever se ut och vara som man vill utan att bli retad/ Jag får vara den jag vill.

F-3: 25 svarar alltid, 5 svarar oftast, 1 svarar sällan och 1 svarar aldrig.

4-6: 26 svarar alltid, 8 svarar oftast, 4 svarar sällan, 2 svarar aldrig.

8. Finns det platser i skolan där du känner dig otrygg?

F-3: 7 svarar ja, 25 svarar nej.

4-6: 7 svarar Ja, 33 svarar nej.

9. Har du någon vuxen på skolan som du tycker om?

F-3: 32 svarar ja, 0 svarar nej.

4-6: 38 svarar ja, 2 svarar nej.

10. Finns det någon vuxen på skolan som du känner bryr sig om dig?

F-3: 31 svarar ja, 1 svarar nej.

4-6: 38 svarar ja, 2 svarar nej.

F-3 specifika frågor:

11a. Har du någon att vara med i skolan om du vill?

29 svarar ja, 3 svarar ibland, 0 svarar nej.

12a. Får du hjälp av de vuxna på skolan om någon är dum mot dig?

22 svarar Ja, 10 svarar ibland, 0 svarar nej.

13a. Har någon elev varit dum mot dig denna termin?

10 svarar Ja, 6 svarar ibland, 16 svarar Nej.

14a. Har du varit dum mot någon annan elev denna termin?

2 svarar Ja, 7 svarar ibland, 23 svarar nej.

15a. Trivs du på fritidshemmet?

23 svarar ja, 4 svarar ibland, 0 svarar nej

16a. Får du hjälp av de vuxna på fritidshemmet om någon är dum mot dig?

18 svarar ja, 8 svarar ibland, 1 svarar nej.

4-6 specifika frågor:

11b. Trivs du i din skola?

16 svarar Alltid, 21 svarar oftast, 3 svarar sällan, 0 svarar aldrig.

12b. Har du under denna termin blivit kränkt/utsatt av en vuxen som arbetar i din skola?

37 svarar aldrig, 2 svarar ibland, 1 svarar flera gånger.

13b. Har du stannat hemma någon gång denna termin på grund av att någon behandlat dig illa i skolan?

38 svarar aldrig, 2 svarar ibland, 0 svarar flera gånger.

14b. Förekommer det diskriminering på din skola?

0 svarar ja, 11 svarar nej, 29 svarar vet inte.

15b. Finns det vuxna som lyssnar på dig på din skola?

13 svarar alltid, 19 svarar oftast, 7 svarar sällan, 1 svarar aldrig.

16b. Trivs du på 10-12an?

24 svarar ja, 0 svarar nej, 5 svarar sådär.

1. Har du denna termin blivit utsatt för...

a. kränkningar i skolan:

30 svarar aldrig, 10 svarar ibland, 0 svarar flera gånger.

b. Kränkningar sociala medier

39 svarar aldrig, 1 svarar ibland, 0 svarar flera gånger.

c. Utfrysning

31 svarar aldrig, 8 svarar ibland, 1 svarar flera gånger.

d. Hot

32 svarar aldrig, 8 svarar ibland, 0 svarar flera gånger

e. Slag/våld

30 svarar aldrig, 9 svarar ibland, 1 svarar flera gånger

2. Har du denna termin utsatt någon annan för...

a. Kränkningar i skolan

34 svarar aldrig, 6 svarar ibland, 0 svarar flera gånger

b. Kränkningar sociala medier

39 svarar aldrig, 1 svarar ibland, 0 svarar flera gånger

c. Utfrysning

35 svarar aldrig, 5 svarar ibland, 0 svarar flera gånger

d. Hot

35 svarar aldrig, 5 svarar ibland, 0 svarar flera gånger

e. Slag/våld

31 svarar aldrig, 9 svarar ibland, 0 svarar aldrig